

Sygn. akt II Ka 351/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSO. Anna Łaszcznych (spr.)

Sędziowie SO. Michał Pieńkowski

SO. Artur Bobiński

Protokolant Luiza Ustaszewska-Sęk

przy udziale Prokuratora Okręg. Ewy Budzińskiej

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2014 r.

sprawy R. K. (1)

oskarżonego o przestępstwa z art. 209§1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkanie

z dnia 11 sierpnia 2014 r. sygn. akt II K 869/13

o r z e k a :

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wyszkanie

Sygn. akt II Ka 351/14

UZASADNIENIE

R. K. (1) został oskarżony o to, że:

I. w okresie od 16 lutego 2010 r. do 12 listopada 2010 r. w m.P., gm. B. uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy oraz wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkanie z dnia 27 listopada 2000 r., sygn. akt III RC 377/00 i ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Wyszkanie z dnia 23 listopada 2001 r., sygn. akt III RC 307/01 obowiązku opieki poprzezłożenie na utrzymanie swojej małoletniej córki R. K. (2), przez co naraził wymienioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209§1 k.k.

II. w okresie od 19 września 2012 r. do 29 kwietnia 2013 r. w m. P., gm. B. uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy oraz wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkanie z dnia 27 listopada 2000 r., sygn. akt III RC 377/00 i ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Wyszkanie z dnia 23 listopada 2001 r., sygn. akt III RC 307/01

obowiązku opieki poprzezłożenie na utrzymanie swojej małoletniej córki R. K. (2), przez co naraził wymienioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209§1 k.k.

Sąd Rejonowy w Wyszkowie wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2014 r., sygn. akt II K 869/13;

I. oskarżonego R. K. (1) uniewinnił od popełnienia zarzucanych mu w pkt I i II aktu oskarżenia czynów;

II. koszty postępowania w sprawie przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego R. K. (1) zaskarżył Prokurator.

Na podstawie art. 427§2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. wskutek poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie w efekcie nie swobodnej, lecz dowolnej oceny przeprowadzonych dowodów, zwłaszcza w postaci informacji dotyczących R. K. (1) udzielonych przez Powiatowy Urząd Pracy w W., Urząd Pracy Miasta S. W., Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w B. i Ośrodek Pomocy Społecznej D. W. Miasta S. W., a także częściowo wyjaśnień samego oskarżonego R. K. (1), z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku uniewinniającego, w sytuacji, gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy weryfikowany z właściwym uwzględnieniem wzmiankowanych dyrektyw uzasadnia twierdzenie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator na podstawie art. 427§1 k.p.k. i art. 437§1 k.p.k. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wyszkowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora jest o tyle zasadna, że skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Wyszkowie do ponownego rozpoznania.

Rację ma Prokurator zarzucając Sądowi I instancji rażąco, mogącą mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, obrazę przepisów postępowania karnego, tj. art. 7 k.p.k. Uchybienia, jakich dopuścił się Sąd rozpoznając przedmiotową sprawę, w konsekwencji stanowiły źródło błędnych ustaleń w zakresie istotnych okoliczności zdarzenia będących jej przedmiotem. Konfrontacja motywów wyroku Sądu Rejonowego z zebranymi w sprawie materiałami dowodowymi nasuwa wiele zastrzeżeń co do poprawności dokonanej oceny dowodów, trafności wyprowadzonych wniosków i zasadności przytoczonych na ich poparcie argumentów. Dowody zostały potraktowane przez Sąd powierzchownie, bez rozważenia całokształtu ujawnionych w postępowaniu faktów.

Słusznie zwraca uwagę Prokurator w swojej apelacji, iż Sąd meriti poczynił w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne w efekcie nie swobodnej, lecz dowolnej oceny przeprowadzonych dowodów, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a tym samym rażąco naruszył art. 7 k.p.k. Zgodnie z zawartą w tym przepisie zasadą swobodnej oceny dowodów, Sąd przy ocenie dowodów powinien kierować się swoim przekonaniem ukształtowanym wskazaniem wiedzy, doświadczenia życiowego i zasad prawidłowego rozumowania. Przypomnieć nadto należy, że przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego, a więc mieści się w ramach swobodnej oceny dowodów, jedynie wtedy, gdy stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest wyczerpująco i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – argumentowane w uzasadnieniu. Zgodzić należy się ze skarżącym, iż Sąd Rejonowy nie nadał odpowiedniej wagi dowodom w postaci informacji dotyczących R. K. (1) udzielonych przez Powiatowy Urząd Pracy w W., Urząd Pracy Miasta S. W., Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w B., Ośrodek Pomocy Społecznej D. W. Miasta S. W., a także częściowo wyjaśnień samego oskarżonego. Wskazać bowiem należy, iż z informacji uzyskanej z Urzędu

Pracy Miasta S. W. jednoznacznie wynika, iż oskarżony w okresie dot. czynu zarzucanego mu w pkt. I aktu oskarżenia, tj. od 16 lutego 2010 r. do 12 listopada 2010 r. nie posiadał statusu osoby bezrobotnej. Co więcej, sam oskarżony w złożonych przez siebie wyjaśnieniach (k.81) twierdził, iż od połowy lutego 2010 r. podejmował prace jako hydraulik na budowie i osiągał z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 500-600 zł. miesięcznie. Znamienny jest również fakt, co słusznie zauważył Prokurator, iż we wskazanym powyżej okresie oskarżony, pomimo rzekomego znajdowania się w trudnej sytuacji materialnej, nie korzystał z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w W.. Wobec powyższego w ocenie Sądu Okręgowego wyrażony przez Sąd I instancji pogląd, iż z faktu, że w okresie od 16 lutego 2010 r. do 12 listopada 2011 r. oskarżony nie był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna nie można wywodzić, że w tym czasie pracował, nie jest słuszny, a przedstawiona w tym zakresie argumentacja wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów określonej w art. 7 k.p.k.

Rację ma również skarżący, iż Sąd merytoryczny nie uwzględnił właściwie okoliczności dotyczącej drugiego z zarzucanych oskarżonemu aktem oskarżenia czynu, mianowicie, iż wprawdzie w okresie od 19 września 2012 r. do 29 kwietnia 2013 r. oskarżony był osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, niemniej w okresie od 13 listopada 2010 r. do 18 września 2012 r., wyeliminowanym z zarzucanych mu czynów, a obejmującym częściowo okres bezrobotności oskarżonego, realizował on ciężący na nim obowiązek alimentacyjny, dokonując wpłat z tego tytułu od 100 do 300 złotych. Powyższe okoliczności winny zatem wzbudzić poważne wątpliwości Sądu, co do rzeczywistej sytuacji materialnej oskarżonego i jego stosunku do ciężących na nim obowiązków rodzicielskich.

W ocenie Sądu Okręgowego rozumowanie Sądu meriti, iż oskarżony miał bardzo ograniczone możliwości uzyskania stałego zatrudnienia i w okresie objętym zarzutem niewykonywanie ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego nie wynikało z jego złej woli i chęci unikania wywiązywania się z obowiązków wobec córki, a z obiektywnych okoliczności (trudności ze znalezieniem pracy) jest w okolicznościach przedmiotowej sprawy nieuzasadnione. Sąd pierwszej instancji z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przyznał przy ocenie powyższej okoliczności zbyt duży walor okolicznościom łagodzącym odpowiedzialność oskarżonego, pominał zaś całą grupę okoliczności faktycznych obciążających go. Podnieść choćby należy, iż oskarżony w okresach objętych zarzutami nie leczył się fizycznie i psychicznie, nie przebywał również w szpitalach. Nadto nie można pominąć też faktu, iż oskarżony jest osobą młodą, posiada wyuczony zawód monter instalacji sanitarnych oraz zamieszkuje w mieście, w którym perspektywy na znalezienie pracy są stosunkowo duże.

Wskazać również należy, iż Sąd Rejonowy oceniając wystąpienie w przedmiotowej sprawie przesłanki w postaci narażenia R. K. (2) na niemożność zaspokojenia jej podstawowych potrzeb życiowych zbyt dużą wagę przywiązał do okoliczności odmowy złożenia zeznań przez matkę małoletniej- K. A., całkowicie zaś pominał inne dowody, na podstawie których wywnioskować można było rzeczywistą sytuację materialną małoletniej oraz poziom zaspokojenia jej podstawowych potrzeb życiowych. Zauważyć chociażby należy, iż wnioski, co do powyższych okoliczności wywieść można było na podstawie innych obiektywnych dowodów w postaci informacji z Powiatowego Urzędu Pracy, czy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w B.. Analiza ww. dokumentów wskazywała, iż matka małoletniej R. K. (2) od 4 lipca 2012 r. posiadała status osoby bezrobotnej i była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy. W okresie od 1 września 2008 r. do 31 października 2013 r. pobierała nadto świadczenie rodzinne w formie zasiłku rodzinnego między innymi na swoją córkę małoletnią R. K. (2), zaś w okresie od 1 października 2008 r. do 30 września 2010 r. oraz od 1 października 2012 r. do 30 września 2013 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Tym samym prawidłowa ocena wskazanych okoliczności pozwalała na ustalenie rzeczywistej sytuacji materialnej matki dziecka, a co za tym idzie przesłanki narażenia małoletniej na niemożność zaspokojenia jej podstawowych potrzeb życiowych. Odnosząc się natomiast do poglądu Sądu meriti wyrażonego w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, iż nawet w przypadku nielożenia ojca dziecka na jego utrzymanie, nie można mu przypisać przestępstwa niealimentacji wówczas, gdy sytuacja finansowa drugiego z rodziców jest na tyle dobra, że mimo braku alimentów potrzeby dziecka są na bieżąco w całości zaspokajane jego staraniem, bowiem brak jest wówczas przesłanki narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, godzi się przypomnieć nadal aktualne stanowisku Sądu Najwyższego, zgodnie z którym fakt zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych uprawnionego kosztem znacznego wysiłku osoby współzobowiązanej do alimentacji albo przez inne osoby, niezobowiązane, nie wyłącza ustawowego znamienia

narażenia na niemożność zaspokojenia tych potrzeb (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1976 r., sygn. akt VI KZP 13/75).

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, iż rodzaj zasygnalizowanych uchybień procesowych uniemożliwia poczynienie bardziej wnikliwych rozważań odnoszących się do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. Dlatego też kompleksowa ocena inkryminowanego zachowania oskarżonego R. K. (1) należy do Sądu Rejonowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Organ ten powinien mieć na uwadze wskazania Sądu Odwoławczego poczynione w toku niniejszych rozważań. W szczególności winien wnikliwie i ze szczególną rozwagą ocenić zgromadzone w sprawie dowody przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz baczyć, by z oceny tych dowodów wyprowadzić logiczne wnioski, których efektem będą właściwe ustalenia faktyczne dotyczące się znamion czynu z art. 209§1 k.k.

Z tych względów z mocy art. 437§2 k.p.k. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Wyszkowie do ponownego rozpoznania.